

Begrippenlijst sociaal domein Maastricht

Bijlage 2

Versie december 2021

Zo spreken we dezelfde taal

Algemene voorzieningen sociaal domein	Voorzieningen die voor iedereen vrij toegankelijk zijn. Het zijn voorzieningen die gericht zijn op onder andere ontmoeting, gezond gedrag, sport, cultuur en maatschappelijke ondersteuning. Algemene voorzieningen maken onderdeel uit van de sociale basisvoorzieningen.
Burgerkracht	Het vermogen van inwoners om op eigen initiatief en kracht sociale en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Zo nodig met hulp van de overheid, instellingen en ondernemingen.
Casemanagement	Het organiseren van zorg en ondersteuning vanuit meerdere partijen bij huishoudens met ingewikkelde problemen.
Doorbraakmethode	Specifieke methode om maatwerk eenvoudiger te maken bij inwoners met meerdere en langdurige problemen, waarbij reguliere voorzieningen geen perspectief bieden. Bij deze aanpak wordt samen met de inwoner het gewenste perspectief bepaald en een doorbraak geforceerd om dat perspectief te bereiken. Essentieel is dat de gekozen oplossing financieel en juridisch onderbouwd wordt en dat er getoetst wordt op de betrokkenheid van de inwoner(s).
Eén gezin, één plan, één regisseur (1G1P1R)	Aanpak waarbij een gezin of huishouden met meerdere problemen, en waarbij meerdere partijen betrokken zijn, één aanspreekpunt (regisseur) en één plan krijgt. In dit plan delen huishouden, professionals, en eventueel familie en vrienden, doelen, acties, voortgang en agenda. De regie en het mandaat ligt bij het centrale aanspreekpunt, de regisseur. 1G1P1R maakt het makkelijker om samen te werken, samen af te stemmen en samen de lijn vast te houden.
Eigen kracht	Het kunnen van een inwoner om het eigen leven in te richten en problemen op te lossen.
Extramuralisatie	Het streven om zorg buiten de muren van een intramurale instelling te bieden, bijvoorbeeld in de eigen woning. Mensen worden dan niet opgenomen in een instelling. De zorg wordt geleverd bij de zorgvrager in huis.
Gebiedsgericht werken	Aanpak waarbij gemeente, inwoners, vrijwilligers en professionals samen aan de slag gaan met onderwerpen die te maken hebben met wonen, welzijn, zorg en participatie. Daarbij wordt gewerkt vanuit het perspectief van de inwoners en staat de betrokkenheid van de inwoners bij hun eigen woonomgeving centraal.

Informele zorg/ondersteuning	Alle zorg en ondersteuning die niet vanuit een beroep verleend wordt en waar geen loon tegenover staat. Zoals mantelzorg, een actief sociaal netwerk, burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk.
Integraal werken	Vanuit de vraag van de inwoner – en met een open mindset - redeneren en handelen. Hierbij wordt naar de totale leefwereld van de inwoner gekeken en naar “de vraag achter de vraag”. De vraag/vragen van de inwoner zijn het vertrekpunt voor het zoeken en vinden van de meest passende oplossing. Dit gebeurt samen met de inwoner en in samenhang, dichtbij, duurzaam en kostenbewust. Om dit goed te kunnen doen, is het belangrijk dat de samenwerkingspartners binnen en buiten de gemeente bekend. Naast samenwerken worden ook de processen, werkwijze en expertise op elkaar afgestemd om tot een gezamenlijke aanpak met de inwoner te komen. De inwoner is degene die – zoveel als mogelijk – zelf de regie houdt. (NB gemeentebrede definitie, vastgesteld in kader van gemeentebrede ontwikkelagenda)
Maatschappelijk partnerschap	Werken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid aan een duurzame aanpak van maatschappelijke vraagstukken. Dit blijkt uit gezamenlijke doelstellingen (waar wordt naar toe gewerkt) en leidende principes (hoe wordt ernaartoe gewerkt). De gezamenlijke verantwoordelijkheid kan ook bestaan uit een gezamenlijke financiële investering.
Maatwerk	Proces om tot een oplossing te komen die past bij de inwoner en/of het huishouden en de situatie. Dit kan een standaardoplossing zijn, of een oplossing op maat gemaakt. Bij iedere vraag wordt maatwerk toegepast, omdat de gekozen oplossing altijd aansluit bij de situatie van inwoner/huishouden.
Maatwerkvoorziening / Individuele voorziening	Voorzieningen die zijn afgestemd op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een inwoner. Gericht op opvoeden en opgroeien, zelfredzaamheid, meedoen, beschermd wonen en opvang. Bijvoorbeeld zorg en ondersteuning, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen. Voor het inzetten van een maatwerkvoorziening is een besluit van de gemeente nodig.
Positieve gezondheid	Het vermogen van inwoners van mensen om zich aan te passen en eigen regie te houden bij fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. De mate waarin iemand dit kan, wordt bekeken aan de hand van de onderdelen: dagelijks functioneren, lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, meedoen, zingeven en kwaliteit van leven.
Preventie	Het op tijd signaleren van mogelijk risicovolle situaties om te voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren. Activiteiten van preventie richten zich op groepen waarvan verwacht wordt dat er problemen kunnen ontstaan (risicogroepen).

Regie	Vorm van sturing die gericht is op de afstemming van partijen, met eigen doelen en werkwijzen, tot één geheel. Regie kan plaatsvinden op verschillende niveaus, bijvoorbeeld inwonerniveau of organisatieniveau.
Resultaatgericht werken	Aanpak waarbij de inhoudelijke en financiële doelen en resultaten concreet en meetbaar gemaakt worden. Daarbij wordt in het totaal bekeken of de geplande ondersteuning werkt en (maatschappelijk) lonend is. Door een vinger aan de pols te houden en te evalueren, kan de aanpak worden aangepast als dat nodig is. Over de resultaten wordt gerapporteerd.
Sociaal domein	Het geheel van alle netwerken, organisaties, diensten en voorzieningen die mensen ondersteunen, de leefbaarheid vergroten en het meedoen van mensen vooruithelpen.
Sociaal netwerk	Verzamelnaam voor de kring van betekenisvolle mensen (familie, vrienden en kennissen) die bijdraagt aan het welzijn van een inwoner, en die ondersteuning kan bieden als dat nodig is.
Sociale basis	Wat bewoners met en voor elkaar doen plus de professionele en georganiseerde sociale basisvoorzieningen.
Sociale basisvoorzieningen	Sociale basisvoorzieningen zijn er voor alle aspecten van het dagelijkse leven: opvoeding, onderwijs, gezondheid, wonen, bewegen, werken, cultuur en veiligheid. Bijvoorbeeld: scholen, bibliotheken, consultatiebureaus, ziekenhuizen, buurtcentra, etc.
Toegang sociaal domein	Waar inwoners zich kunnen melden met een vraag om zorg of ondersteuning. Dit zijn de gemeente en andere partijen met een wettelijke bevoegdheid (o.a. gecertificeerde instellingen, huisarts). De gemeente kan de toegang ook beleggen bij partnerorganisaties. Inwoners kunnen zich melden via een loket (fysiek, digitaal, telefonisch of per post).
Uitstroom en nazorg	Uitstroom is als een inwoner geen gebruik meer maakt van de geboden zorg of ondersteuning. Nazorg is het onderhouden van contact na uitstroom, om terugval te voorkomen.
Voorliggend veld	Algemene voorzieningen of lichtere voorzieningen die een antwoord kunnen bieden op de ondersteuningsvraag van inwoners.
Voorliggende voorziening	Een inwoners kan de kosten op een andere manier vergoed krijgen, bijvoorbeeld via studiefinanciering, via de zorgverzekeraar, een andere uitkeringsinstantie en dat gaat voor. Bijvoorbeeld: een inwoner heeft recht op de Wet langdurige zorg (Wlz), hij komt dan niet in aanmerking voor de Wmo. De Wlz is in dit voorbeeld een voorliggende voorziening t.o.v. de Wmo.
Vroegsignalering	Het zo vroeg mogelijk in beeld krijgen van inwoners met problemen, risicofactoren en/of tekenen van een zorgbehoefte. Met als doel op tijd hulpverlening in te zetten en voorkomen dat de situatie erger wordt en er zwaarder hulp of zorg nodig is.

	<p>Het verschil met preventie is dat er bij vroegsignalering al tekenen van problemen die een signaal kunnen zijn van zwaardere problemen. Een huurachterstand kan bijvoorbeeld wijzen op financiële problemen en schulden. Bij vroegsignalering legt de gemeente actief contact met huishoudens waar tekenen van problemen zijn.</p>
<p>Zelfredzaamheid / eigen regie</p>	<p>Het kunnen van inwoners om hun eigen leven te leiden op alle levensterreinen (o.a. wonen, daginvulling, sociale contacten), met zo min mogelijk professionele ondersteuning en zorg. Daarnaast de mogelijkheid om iemand zoveel mogelijk de controle (regie) te laten houden over zijn leven wanneer hij zorg en/of ondersteuning nodig heeft.</p>